

Geopolitiek van de Hernieuwbare Energie van 2010 tot 2020: uitdagingen en opportunities voor Vlaanderen

Prof. dr. David Criekemans

Steunpunt Buitenlands Beleid
& Universiteit Antwerpen

SERV Academie

3 mei 2011

Hoofdstukken

- 1. Mondiale en Europese Ontwikkelingen op het gebied van hernieuwbare energie**
- 2. Expertise in Vlaanderen rond hernieuwbare energie: interne situatie en opportuniteiten die het buitenland biedt ter verdere uitbouw ervan**
- 3. Lessen van regio's of landen om de eigen expertise op het vlak van hernieuwbare energie te stimuleren, en internationaal uit te dragen**

Mondiale en Europese Ontwikkelingen (1)

- Basisuitgangspunten van een te voeren beleid
- Mogelijke samenwerkingspartners en fora: IRENA, R20, EU, EREC
- Mogelijke samenwerking met Noord- en Zuid-Amerika
- Toetsingscriteria inzake duurzaamheid geïmporteerde biomassa
- Mogelijke samenwerking met Azië
- Mogelijke samenwerking met het Midden-Oosten en Noord-Afrika

Mondiale en Europese Ontwikkelingen (2)

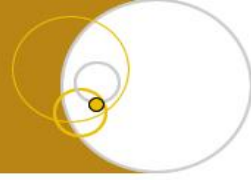
- **BENUT DE VLAAMSE LIGGING ALS GEOECONOMISCHE HEFBOOM IN HET OFFSHORE-WINDENERGIEVERHAAL DAT THANS GESCHREVEN WORDT**
- **ZET EEN PILOOTPROJECT INZAKE EEN INTERCONNECTOR MET DE NOORDZEE IN DE STEIGERS**
- **PRESENTEER DE GEO-ECONOMISCHE AS GENT-ANTWERPEN-ROTTERDAM ROND BIOENERGIE ALS GEHEEL NAAR DE BUITENWERELD TOE**
- **OVERWEEG SAMENWERKING TUSSEN VLAANDEREN EN NEDERLAND IN DE DEMONSTRATIE- EN ROLL OUT-FASE VAN HERNIEUWBARE ENERGIE**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (1)

- **DENK MEER IN TERMEN VAN PROGRAMMAGEDREVEN ONDERZOEK EN TRACHT DE ONDERZOEKSCAPACITEIT 'HERNIEUWBARE ENERGIE' TE 'POOLEN'**
- **VERMIJD VERKRUIMELING VAN DE BESTAANDE FINANCIËLE MIDDELEN EN WERK VERDER AAN COLLECTIEVE DEMONSTRATIEINFRASTRUCTUUR ALS HEFBOOM NAAR EUROPA TOE**
- **VERHOOG DE BESTAANDE FINANCIËLE MIDDELEN EN WERK SAMEN MET PLATFORMEN ALS GENERATIES EN VSGP**
- **VOLG RELEVANTE EUROPESE PROGRAMMA'S EN INITIATIEVEN NAUWGEZETTER OP, EN GEEF ER MEE STURING AAN**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (2)

- **Optimalisering binnen de Vlaamse PV-sector**
- **Optimalisering binnen de Vlaamse windenergie-sector**
- **Optimalisering van de Vlaamse positie t.a.v. de EU**
- **Optimalisering binnen de Vlaamse bioenergie-sector**
- **Optimalisering binnen de Vlaamse waterstof-sector**
- **Optimalisering binnen de Vlaamse smart grids & smart cities – sector**
- **Optimalisering binnen de Vlaamse chemische sector**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (3)

OVER HET VLAAMSE INNOVATIEBELEID (1) :

- **EVOLUEER NAAR MEER PROGRAMMATORISCHE TOP-DOWN-PLANNING IN HET VLAAMSE WETENSCHAPS- EN INNOVATIEBELEID**
- **LAAT DE VLAAMSE STERKTES IN DE DOMEINEN VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE IN EEN VROEG STADIUM INGANG VINDEN BINNEN DE EUROPESE TOP-DOWN UITTEKENING VAN HET INNOVATIE-BELEID. VOLG IN DEZE DE 'BEST PRACTICE' BINNEN PV.**
- **VERLAAT VOOR EEN STUK DE HUIDIGE PROJECTMATIGE AANPAK VAN HET VLAAMSE INNOVATIEBELEID IN HET DOMEIN VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (4)

OVER HET VLAAMSE INNOVATIEBELEID (II) :

- **VERHOOG DE VLAAMSE BUDGETTEN INZAKE WETENSCHAPS- EN INNOVATIEBELEID EN BESCHOUW HERNIEUWBARE ENERGIE HIERBINNEN ALS EEN STRATEGISCH INVESTERINGSDOMEIN**
- **MAXIMALISEER DE KANSEN OP LOKALE VALORISATIE VAN IN DE EIGEN REGIO ONTWIKKELDE HERNIEUWBARE ENERGIE-TECHNOLOGIE VIA ZOGENAAMDE “SPECIAL PURPOSE VEHICLES” (SPV’s)**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (5)

- HEB AANDACHT VOOR DE VERSCHILLENDE FASES VAN IDEE NAAR MARKT, EN DENK VAN IN HET BEGIN OVER ROLL OUT EN VERMARKTING
- ONTWIKKEL ROND HERNIEUWBARE ENERGIE VERDER DE ROL VAN DE VLAAMSE PERMANENTE VERTEGENWOORDIGING BIJ DE EU, VLEVA EN FIT
- BRENG INTERN BINNEN DE VLAAMSE OVERHEID IN KAART WIE ALLEMAAL OVER HERNIEUWBARE ENERGIE GAAT EN TRACHT NADIEN TE OPTIMALISEREN. DE ONDERZOEKSWERELD EN HET BEDRIJFSLEVEN ZIJN VRAGENDE PARTIJ VOOR 'SINGLE POINTS OF CONTACT'

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (6)

- **CREËER POSTEN VOOR ATTACHES 'HERNIEUWBARE ENERGIE EN CLEAN TECHNOLOGIE' OP ENIGE RELEVANTE VLAAMSE DIPLOMATIEKE MISSIES IN HET BUITENLAND**
- **GA NA OF VLAANDEREN WEL OVER GENOEG ANTENNES ROND HERNIEUWBARE ENERGIE IN HET BUITENLAND (i.h.b. in AZIË OF ANDERE WERELDDELEN) BESCHIKT. MAAK CONTINU DE VERTAALSLAG NAAR VLAAMSE OPPORTUNITEITEN TOE**
- **VRAAG FIT OM OOK IN DE BRIC-LANDEN ACTIEVER DE HERNIEUWBARE ENERGIE EN CLEAN TECH-DOSSIERS OP TE VOLGEN**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (7)

- **BRENG DE STAKEHOLDERS IN VLAANDEREN EN NEDERLAND SAMEN OM HET SAMENWERKINGSPOTENTIEEL INZAKE HET STRATEGISCH DOMEIN VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE TE ONDERZOEKEN. GEEF HIERIN EEN ROL AAN DE VLAAMSE POLITIEKE VERTEGENWOORDIGER IN DEN HAAG.**
- **BETREK DE BESTAANDE VLAAMSE EN NEDERLANDSE ENERGIEPLATFORMEN ACTIEF BIJ DE GRENSOVERSCHRIJDENDE SAMENWERKING TUSSEN VLAANDEREN EN NEDERLAND**
- **ONDERZOEK IN MEER DETAIL DE MOGELIJKHEDEN VOOR VLAAMSE NICHESPELERS IN DE HERNIEUWBARE ENERGIE-SECTOR IN DUITSLAND. OVERWEEG HET AFSLUITEN VAN SAMENWERKINGSAKKOORDEN MET DUITSE REGIO'S DIE AAN DE SPITS STAAN VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (8)

Over de investeringsdimensie:

- **OVERWEEG DE OPRICHTING VAN EEN INNOVATIEFONDS VOOR PILOOTPROJECTEN EN VOOR DE ROLL OUT-FASE VAN NIEUWE TECHNOLOGIEËN IN HERNIEUWBARE ENERGIE. OP TERMIJN KAN HET FONDS OOK EEN 'RETURN ON INVESTMENT' GENEREREN.**
- **VOORZIE VIA DE VLAAMSE PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJ MEER MIDDELEN AAN ACTOREN ALS GIMV, OM TE INVESTEREN IN DE DUURZAME ECONOMIE**
- **TRANSPONEER DE 'BEST PRACTICES' EN 'KNOW-HOW' DIE OP SPECIFIEKE LOCATIES WERDEN ONTWIKKELD BINNEN DIVERSE DOMEINEN VAN DE HERNIEUWBARE ENERGIE NAAR DE REST VAN VLAANDEREN**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (9)

Over de havens (I):

- **BETREK DE VLAAMSE HAVENS ACTIEF IN EEN UIT TE BOUWEN VLAAMSE STRATEGIE ROND HERNIEUWBARE ENERGIE**
- **ZET ALLE VLAAMSE HAVENS ROND DE TAFEL OM TE KIJKEN HOE EEN BIOMASSA- & BIORAFFINAGESTRATEGIE TOT STAND KAN GEBRACHT WORDEN**
- **SPEEL EEN FACILITERENDE ROL VIA DE VLAAMSE ECONOMISCHE DIPLOMATIE IN HET AANTREKKEN VAN BIOMASSA-STROMEN NAAR VLAANDEREN EN ANTWERPEN**
- **GEEF CLUSTERS ZOALS DEZE ROND BIOMASSA IN DE HAVEN VAN GENT ALLE KANSSEN OP ONTWIKKELING EN DRAAG IN EEN TWEEDE FASE DE VLAAMSE KNOW-HOW UIT**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (10)

Over de havens (II) :

- **OVERWEEG EEN BEURSNOTERINGSSYSTEEM VOOR BIOMASSA IN DE HAVENDELTA VLAANDEREN – ZUID-NEDERLAND**
- **HELP MEE IN DE VERMARKTING VAN EEN AANTAL INNOVATIEVE TECHNOLOGIEËN DIE IN DE VLAAMSE HAVENS WORDEN ONTWIKKELD**
- **BESCHOUW DE HAVENS ALS OBJECTIEVE BONDGENOTEN IN DE AMBITIES VAN DE VLAAMSE REGERING ROND HERNIEUWBARE ENERGIE**

Expertise in Vlaanderen & het buitenland (11)

- **TREED REGELMATIG IN OVERLEG MET DE SECTORFEDERATIES IN DE HERNIEUWBARE ENERGIE TEN EINDE TE KOMEN TOT GEMEENSCHAPPELIJKE STRATEGIEËN**

- **WERK SAMEN MET COÖPERATIEVE VERENIGINGEN IN DE HERNIEUWBARE ENERGIE, IN HET REALISEREN VAN EXTRA PROJECTEN ALSOOK IN HET AANWAKKEREN VAN EEN NIEUW BEWUSTZIJN BIJ DE VLAAMSE BURGERS**

Lessen van regio's en landen

- Casus North-East England
  - Casus Nederland
  - Casus Denemarken
  - Casus Duitsland en de Duitse *Länder*
- ➔ Naar een Vlaamse economische diplomatie rond hernieuwbare energie